

مقاله‌ها به جای به میله‌ها در برابر
 در فاصله از میله‌ها در مقابل از میله‌ها در مقابل
 در مقابل از میله‌ها در مقابل از میله‌ها در مقابل
 در مقابل از میله‌ها در مقابل از میله‌ها در مقابل
 در مقابل از میله‌ها در مقابل از میله‌ها در مقابل
 در مقابل از میله‌ها در مقابل از میله‌ها در مقابل
 در مقابل از میله‌ها در مقابل از میله‌ها در مقابل
 در مقابل از میله‌ها در مقابل از میله‌ها در مقابل

زنان جهان

زنان در جمهوری چک

آشنایی با جمهوری چک

کشور جمهوری چک که از آغاز سال ۱۹۹۳، پس از تسخیر کردن پروسه اضمحلال نظام کمونیستی و نیز انحلال قانونی نظام فدرال با اسلواک اعلام موجودیت نمود، دارای جمعیتی معادل ده میلیون و سیصد و دوازده هزار و پانصد (۱۰/۳۱۲/۵۰۰) نفر است که پنج میلیون و ششصد و شش هزار و پانصد (۵/۶۰۶/۰۰۰) نفر آن را زنان تشکیل می‌دهند که در واقع، پنجاه و یک و نیم درصد (۵۱/۵٪) کل جمعیت این کشور به حساب می‌آیند. این میزان در دوران نظام فدرال با هفت میلیون و نهصد و هشتاد و هفت هزار و دو صد و بیست و چهار نفر از جمعیت پانزده میلیونی کشور، که به زنان اختصاص داشت به ۵۱/۳٪ می‌رسید.

و ۰/۵ درصد رومانیایی و بقیه آلمانی، لهستانی، روسی و اوکراینی می‌باشد. زنان این کشور در کلیه بخش‌های اقتصادی جامعه اعم از خصوصی، دولتی، خدمات و ... حضور دارند. از چهار میلیون و هشتصد و هشتاد و نه هزار و دو صد و هشتاد نفر نیروی انسانی فعال این کشور، حدود نصف آن - یعنی دو میلیون و یکصد و شصت و پنج هزار و نهصد و سی نفر - را زنان تشکیل می‌دهند که معادل ۴۴/۳٪ کل نیروی انسانی کشور می‌باشند. تنها ۵٪ زنان بیکارند و بقیه جمعیت آنها را دخترانی که هنوز به سن کار نرسیده‌اند و یا در حال تحصیل می‌باشند تشکیل می‌دهند.

الف - زنان شاغل در چک

زنان شاغل به ترتیب ۳۸/۳٪ از کل نیروی شاغل در بخش

ترکیب زنان در جمهوری چک برحسب قومیت و نژاد، عبارت از ۸۱/۳٪ چکی، ۳٪ اسلواکی، ۱۳/۲ درصد مراویایی، ۲۹٪ مجاری

کشاورزی، ۲/۳۸٪ از کل نیروی انسانی در بخش صنعت، ۲۲/۹٪ از کل نیروی شاغل در بخش حمل و نقل، ۶۷٪ نیروی شاغل در تجارت خارجی، ۱/۳۷٪ از کارکنان بخش‌های علوم مختلف، ۶۰/۶٪ از کل پرسنل صنعت تورسم، ۷۲/۴٪ شاغلین امر آموزش، ۵۲/۲٪ بخش فرهنگ و هنر، ۲۹/۵٪ نیروی شاغل در امور بهداشت و درمان و ۷۸/۹٪ شاغلین در بانک‌ها را تشکیل می‌دهند.

در این کشور برخلاف بسیاری از کشورهای زنان در قوه قضائیه و دادگستری بیش از مردان فعالند به طوری که ۶۵/۲٪ کارکنان بخش اداری دادگستری و دادستانی را زنان تشکیل می‌دهند.

زنان با فاصله نسبتاً کمی از مردان، در بخش‌های دولتی و خصوصی و بخش‌های ترکیبی خصوصی - دولتی و تعاونی در ترکیب نیروی انسانی حضور دارند. به طوری که ۴۸/۵٪ شاغلین بخش دولتی، ۵/۹٪ بخش خصوصی و ۱۵/۶٪ شاغلین بخشهای خصوصی - دولتی و تعاونی از زنان تشکیل شده است.

لازم به یادآوری است به کارگیری زنان در بخش‌های مختلف صنعتی و اموری که با طبیعت و ساخت روحی و جسمی زنان هماهنگی زیادی ندارد سنتی باقیمانده از دوران کمونیستی است که کم و بیش ادامه دارد. ولی با تغییر سیستم به سرمایه‌داری و اقتصاد آزاد و روی آوردن جمعیت کاری به مشاغل درآمدزای این روند تضعیف گردیده است؛ گرچه تحصیلات و به ویژه تحصیلات عالی، به این روال اجتماعی کمک می‌نماید ولی قنار تحصیلات دوهفته متوسطه و حتی دانشگاهی این کشور نیز، متأثر از تحریک و تعامیلات جدید، به جای روی آوری به مشاغل شاق صنعتی و ریاضی کم‌درآمد دولتی به سراغ مشاغل درآمدزای بخش‌های خصوصی و آزاد می‌روند.

در حال حاضر ۲۳/۷٪ از ظرفیت دانشگاه‌های این کشور به دانشجویان دختر و زن اختصاص دارد که رقم معادل ۲۴/۲۶۰ نفر را شامل می‌شود. گرایش‌های تحصیلی آنان نیز براساس آمار و رقم، به شرح زیر می‌باشد:

۵۵/۵٪ کل دانشجویان علوم انسانی، ۴۹/۶٪ دانشجویان رشته‌های علوم اقتصادی، ۲۷/۸٪ دانشجویان رشته‌های فنی و صنعتی، ۵۳٪ دانشجویان رشته‌های پزشکی و ۲۹٪ دانشجویان رشته‌های حقوقی و زنان و دختران چک تشکیل می‌دهند.

بخش بهداشت و پزشکی نیز از بخش‌های جاذب برای زنان تحصیل‌کرده این کشور می‌باشد. به طوری که ۶۷/۴٪ پزشکان و دندانپزشکان بیماری‌های دهان و دندان، ۲۵/۸٪ پزشکان بیماری‌های داخلی، ۳۲/۷٪ پزشکان بیماری‌های زنان و مامایی، ۱۳/۲٪ متخصصان جراحی، ۷۳/۸٪ چشم‌پزشکان و ۷۸/۲٪ متخصصان کودکان را پزشکان زن تشکیل می‌دهند.

اشتغال در آموزش و پرورش نیز جاذبه‌های زیادی برای زنان چک دارد. به طوری که اکثر معلمان مدارس چک در این رشته به سرپرست‌ها و مادران تعلق دارند.

کشور زن هستند و اخیراً کوشش می‌شود تا مردان توجه بیشتری به حرفه معلمی پیداکنند. موقعیت‌های کاری و تحصیلی نیز برای زنان و مردان، دختران و پسران، به غیر از مدارس ویژه برابر می‌باشد.

طبق قانون اساسی جمهوری چک و قانون آموزش این کشور، قانون بخصوصی در اعمال تبعیض یا امتیاز بخشی به زنان در امور آموزش و تحصیلی وجود ندارد و تنها محدودیت، منحصر به مدارس ویژه‌ای نظیر کالج معادن، هواپیمایی نظامی و کالج نظامی است که زنان فقط برای تحصیل در رشته‌هایی که به طور مستقیم به این حرفه‌ها مربوط نمی‌گردد پذیرفته می‌شوند.

برای مثال، زنان در یک پایگاه نظامی می‌توانند اپراتور رادیو باشند ولی نمی‌توانند خلبان هواپیما بشوند. امتحانات ورودی همه مدارس برای زنان و مردان یکسان است. آموزش عالی و دانشگاهی لااقل تا سال آینده هم رایگان خواهد بود. پس از تصویب قانون جدید آموزش، دانشجویان چک بایستی حداقل در ده درصد هزینه‌های تحصیلی سالانه خود شریک گردند.

مدرسه ویژه خانه‌داری از مدارس ویژه دختران است که در شهرهای متوسط این کشور دایر گردیده است.

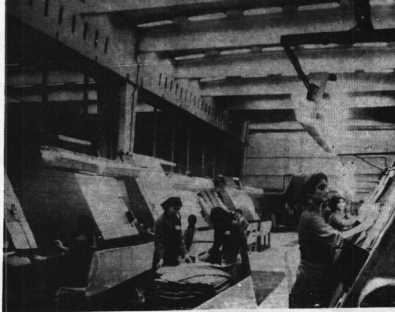
ب - تحصیلات اجباری در جمهوری چک

مدت تحصیلات اجباری در جمهوری چک، ده سال است که از سن هفت سالگی شروع و شامل دوره ابتدایی و اختصاصی نیز می‌گردد. حدود ۱/۵ میلیون دانش آموز دختر در کوهستان‌ها و مدارس ابتدایی و اختصاصی و نیم میلیون دختر، مشغول به تحصیل در دوره‌های متوسطه می‌باشند. طبق قانون اساسی، یسودی جرم محسوب می‌شود و خاطی تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرد.

آمارگیری مرکز آمار چک واسلواکی سابق در سال ۱۹۸۰ حاکی از آن بود که ۳/۳ میلیون نفر از زنان این کشور تحصیلاتی در سطح ابتدایی، ۱/۲ میلیون نفر در سطح تخصصی، ۱/۱ میلیون نفر در سطح دبیرستانی و ۲۰۵ هزار نفر از تحصیلاتی در سطح دانشگاه

- زنان چک، برخلاف بسیاری از کشورها، در قوه قضائیه و دادگستری بیش از مردان فعالند، به طوری که ۶۵/۲٪ کارکنان بخش اداری دادگستری و دادستانی را زنان تشکیل می‌دهند.

- اشتغال در آموزش و پرورش، جاذبه‌های زیادی برای زنان چک دارد، به طوری که اکثر معلمان مدارس و دبیرستان‌های این کشور زن هستند.

● پس از برقراری
نظام چندحزبی در
جمهوری چک
(۱۹۸۹)، زنان نیز
مانند مردان به
مشارکت و عضویت
در احزاب سیاسی
پرداختند

● ۲۳٪ اعضا و
به‌ویژه کادر اجرایی
احزاب و انجمن‌های
سیاسی در جمهوری
چک را زنان
تشکیل می‌دهند

باند‌های مافیایی و فحشا روی آوردند که به علت ماهیت امر، آمار خاصی از آن منتشر نگردیده است. ولی وجود دست‌کم دو هزار زن مبتلا به بیماری ایدز، بیانگر گوشه‌هایی از فساد است که دامنگیر قشری از زنان این کشور شده است. وجود ۲۸٪ زنان سیگاری، حکایت از شیوع و توسعه یک روند ناسالم در بین زنان چک دارد. البته ریشه مسائل فوق را صرفاً نمی‌توان سطح تحصیلات و یا عدم وجود فرصت‌های شغلی و دست‌مزد پایین به حساب آورده؛ مسائل فرهنگی و معضلات اجتماعی زنان این کشور، ریشه در بافت اجتماعی - خانوادگی دوران کمونیست‌ها و سپس در زمان جمهوری آزاد چک دارد که خود موضوع بحث مفصلی است.

ج - زنان و امور سیاسی و تبلیغی

پس از برقراری نظام چند حزبی در این کشور (۱۹۸۹)، زنان نیز مانند مردان به مشارکت و عضویت در احزاب سیاسی کشور پرداختند. در حال حاضر ۴۳٪ اعضا و به‌ویژه کادر اجرایی احزاب و انجمن‌های سیاسی این کشور را زنان تشکیل می‌دهند. در پارلمان این کشور نیز که مرکب از ۲۰۰ نماینده می‌باشند ۱۹ نماینده زن وجود دارد که معادل ۹/۵٪ کل اعضا می‌باشد. در حالی که تعداد زنان در مجلس خلق در سال ۸۵-۱۹۸۱ به ۵۸ نماینده بالغ می‌شد که ۲۰٪ کل نمایندگان را تشکیل می‌داد.

در کابینه دولت جمهوری چک، هم‌اکنون وزیر زن وجود ندارد و زنان عمدتاً در رده‌های پایین‌تر وزارتخانه‌ها و ادارات دولتی نظیر مدیران دبیرخانه‌ها و مدیرکل‌های بخش روابط بین‌الملل این وزارت‌خانه‌ها عمل می‌نمایند.

برخوردار بوده‌اند. البته لازم به ذکر است که در دوران کمونیست‌ها با تأکید بر گسترش جمعیت ماهر و متخصص، به واسطه محدودیت مشاغل و مناصب دولتی، از تحصیلات استقبال بیشتری به عمل می‌آمد تا افراد و از جمله زنان، شایستگی راه‌یابی به این مشاغل و مناصب را پیدا نمایند. بر این منوال، افراد دارای تحصیلات دانشگاهی در این کشور به سطحی بالاتر از میزان جذب رسیده و تلاش نمودند تا تخصص‌های بیشتری به دست آورند و یا در زمینه‌های تحصیلی متجانس به دریافت مدارک بالای علمی بیشتر موفق گردند. به همین دلیل، اکنون در دانشگاه‌ها و مراکز علمی، کادرهای علمی متخصص پیش از میزان جذب هستند و این امر، زنان دارای تحصیلات عالی را نیز شامل می‌شود. در حال حاضر، جمهوری چک با تورم نیروی ماهر و متخصص در اغلب زمینه‌ها روبروست. این مسأله عامل ثانویه‌ای برای اعلام تمایل به تحصیلات بیشتر به سبک سابق و روی آوردن به بازار آزاد کار و یا تحصیلات براساس شرایط بازارگانی است. به علاوه، اکنون زنان شاغل در چک کمتر از مردان می‌توانند به رشته‌های تحصیلی خود و یا تحصیلات دیگر در ضمن کار ادامه دهند زیرا بایستی به مسائل و امور خانواده نیز برسند. البته نرخ بیکاری زنان در مقایسه با مردان بیشتر است و کلاً میانگین بیکاری در این کشور ۲/۶٪ در سال ۱۹۸۸ بوده که به ۳٪ نیروی کار در حال حاضر رسیده که جزو پایین‌ترین نرخ‌ها در بین کشورهای اروپایی است. افزون بر این حقوق مردان نسبت به زنان، به میزان یک چهارم و فرصت‌های اشتغال کمتر در دوره کنونی برای زنان نسبت به مردان، باعث گردیده تا برخی از زنان این کشور به مشاغل کاذب دیگری نظیر شرکت در

علی‌رغم حضور کمی نسبتاً پایین زنان در رده‌های سیاسی این کشور، آن‌ها در جهت حفظ حقوق سیاسی خود به ایجاد تشکیلاتی سیاسی و غیر سیاسی دست زده‌اند و در سطوح میانی و پایینی جامعه بسیار فعال و متحرک هستند.

گروه زنان این کشور در عرصه رقابت احزاب سیاسی، مشخصاً حزب خاصی به نام و یا عنوان حزب زنان ندارد و لیکن، احزاب سیاسی عمده این کشور و به ویژه احزاب چپ که از سابقه و تجربه بیشتری برخوردارند دارای تشکیلات ویژه زنان به نام «کلوب زنان» می‌باشند. از جمله حزب سوسیال دموکراسی دارای کلوب زنان سوسیال دموکرات، بلوک چپ دارای چندین کلوب ویژه زنان، حزب مردم و حزب دموکرات مسیحی دارای کلوب زنان مسیحی و حزب اتفاق مدنی دارای کلوب آلترناتیو دموکراتیک جهت زنان می‌باشند.

از حیث استفاده از مطبوعات و رسانه‌ها، زنان هنوز نتوانسته‌اند روزنامه یومیه‌ای برای خود دایر و منتشر نمایند ولی به انتشار هفته‌نامه‌ها و نیم‌ماهانه‌های زیادی اقدام نموده‌اند که مهم‌ترین آن‌ها مجله «ولاستا» با تیراژ ۲۲۵ هزار نسخه به سردبیری خانم مارید فورماچکو است. مجله «پتی»، مجله «تینا» و مجله اجتماعی «مادام» هم از این قبیل مجلات‌اند.

همچنین علاوه بر مجلات فوق، مجلات زیادی در ارتباط با زنان منتشر می‌شود که انتشار بعضی از آنان، بعد از چند شماره متوقف می‌شود. سه مجله زیر از مهم‌ترین مجله‌های زنان در چک هستند: «پزکیبال و مین»، «خانم جوان»، «زن و مد» غیر از مجله اخیرالذکر تعداد زیادی مجلات اختصاصی مد نیز منتشر می‌شود. همچنین مجلات زیادی وجود دارد که با ارائه تصاویر پورنوگرافی از زنان چک، سعی در ارائه فرهنگ منحط غربی و تحمیل هزینه بیشتر آن به زنان این کشور دارد. در مجموع، نشریات مربوط به زنان در چک، چملمگی در جهت شیوع و گسترش نمادهای فرهنگی و اجتماعی زن غربی در جامعه مابعد کمونیسم چک ضعیف می‌گردد.

د - سازمان‌های زنان

زنان کشور چک با وجود حضور ناگفتی در عرصه‌های سیاسی به منظور حفظ و حراست از حقوق خود و توسعه آن دست به تشکیل سازمان‌هایی زده‌اند که مهم‌ترین و بزرگ‌ترین آنان «اتحادیه زنان چک» است که در حدود ۲۰۰ هزار عضو رسمی و چند صد هزار حامی و هوادار دارد. همچنین سازمان‌های کوچک‌تری براساس اصول سیاسی و یا حرفه‌ای در ارتباط با زنان وجود دارد که علی‌رغم نفوذ کمتر آن‌ها نسبت به اتحادیه فوق‌الذکر به ترتیب اهمیت می‌آید. از نهضت زنان، انجمن آکادمیک زنان، سازمان زنان دارای تحصیلات دانشگاهی، انجمن زنان مدیر، کلوب زنان شاغل در علوم و فنون، جنبش برابری‌سازی مشاغل، تسلوب مادران تنها و غیره.

جوان مسیحی است و مرکز سردبیری زنان و Monia

۵ - زنان و مذهب

نظر به اینکه در اکثر خانواده‌ها، فرهنگ جامعه ابتدا از طریق زنان به فرزندان منتقل می‌گردد و زن در توسعه فرهنگ جامعه نقش اساسی دارد لذا به این مناسبت در این گزارش نظری هم به وضعیت فرهنگی و مذهبی زنان چک داریم.

جامعه چک از یک مذهب واحد برخوردار نمی‌باشد و اگرچه دین این کشور مسیحیت است ولی قانون اساسی، کلاً دین و به ویژه مذهب را امری خصوصی و شخصی برای افراد تلقی کرده و بر این مبنا در سال‌های اخیر، آماری از میزان پایبندی زنان به مذهب یا فرقه خاصی منتشر نگردیده و تنها این مطالب به طور کلی عنوان گردیده که کمتر از نصف جمعیت ده میلیونی چک - یعنی فقط حدود ۲۴٪ آنان - معتقد به دین بوده و نود درصد این تعداد نیز مسیحی و پیرو مذهب کاتولیک‌اند و بقیه متعلق به کلیسای اوتجلیک و دیگر کلیساها و بخش‌ها هستند.

طبق آمار سال ۱۹۸۸ مرکز آمار چک، حدود ۲/۱ میلیون نفر از زنان این کشور بی‌دین، ۲ میلیون نفر کاتولیک، ۱۲۱ هزار نفر اوتجلیک، ۸۵/۵ هزار نفر هوسیت (شاخه‌ای از مسیحیت پروتستان)، ۹/۵ هزار نفر مسیحی ارتدوکس هستند. روحانی که در چک واسلوگی سابق، توزیع زنان برحسب دین و مذهب عبارت از ۲/۳ میلیون زن بی‌دین، ۳/۷ میلیون کاتولیک، ۲۵۲ هزار نفر اوتجلیک، ۸۶ هزار نفر هوسیت و ۲۲ هزار نفر ارتدوکس بود.

در عصر حاضر که به واسطه خط مشی افراطی لیبرالی دولت جمهوری چک، کلیساها از موقعیت ضعیفی در جامعه برخوردارند و مجموع امواج فرهنگی غرب، و جاذبه‌های آن در نزد زنان جوان چک شیوع زیادی یافته است، زمینه کمی برای روی آوردی مردم این کشور به کلیساها باقی مانده، تا آنجا که حتی بسیاری از زوج‌های جوان علیرغم ازدواج خود را در کلیساها برگزار نمی‌کنند. آتشیم و بی‌خدایی، اساساً در جامعه صنعتی چک ریشه داشته و موجب ایجاد خلاء بزرگ اعتقادی گردیده که گاهی کوشش می‌شود جای آن را با مکاتب و مذاهب دیگر پر نمایند و در این ارتباط، شاهد روی آوردی برخی جوانان و به ویژه زنان و دختران جوان به مذاهب و مکاتبی مثل مکاتب هندی هستیم.

همچنین بررسی‌های مختلف نشان داده که اغلب زنان جوان، علی‌رغم سطح تحصیلات خود به مسائل نظیر بخت و طالع اعتقاد دارند. در مجموع عدم گرایش به مذهب و ضعف علائق مذهبی در جامعه چک - که ارتباط چندانی نیز با سلطه کمونیسم نداشته و ندارد - خود موجب بروز جریان‌های پرچم‌گرای و نیهیلیسم نیز شده است.

و - وضعیت اجتماعی و حقوقی زنان

همان‌طور که ذکر شد دو مسأله موجب محدودیت بیشتر زنان نسبت به مردان، در انتخاب مشاغل و فرصت‌های برابر با مردان در جامعه چک می‌گردد. یکی این که به طور طبیعی نسبت به وضعیت جسمی و طبیعت زنان فرصت‌های اشتغال کمتری برای آن‌ها وجود دارد و مردان، معمولاً طیف بیشتری از مشاغل را به خود اختصاص می‌دهند.

دوم اینکه مسائل خانوادگی نیز موجب بروز محدودیت‌هایی برای زنان می‌شود. گرچه به طور کلی، گرایش به بچه‌داری و تشکیل خانواده نیز ضعیف است. به عنوان مثال، گرچه تمام زنان این کشور وقت خود را صرف خانه‌داری نمی‌کنند اما این مسأله گاهی موجب می‌گردد که زنان، کمتر از مردان بتوانند حتی به تحصیل در ضمن کار مربوطه خود ادامه دهند. لازم به ذکر است که رشد جمعیت چک در دهه‌های اخیر نزدیک به صفر بوده است.

زنان در ایام بارداری ۶ هفته قبل از به دنیا آوردن بچه مرخصی استحقاقی دارند و پس از به دنیا آوردن بچه نیز از سه ماه مرخصی برخوردارند. در این اواخر، بیشتر سعی بر آن بوده است که زنان زمان زیادتری را با نوزاد خود بگذرانند. معمولاً عرف اجتماعی و توصیه بهداشتی بر این است که فرزند را حداقل تا شش ماهگی شیر بدهند، بیمه بارداری جهت زنان باردار وجود دارد. در رژیم سابق کمونیستی، کمک دولتی به زنان باردار گسترده‌تر بود و به علاوه کمک‌های مالی و بهداشتی نیز شامل حال نوزاد می‌شد که امروزه به کمک‌های بهداشتی منحصر گشته است.

بارداری و وظایف مادری به خودی خود، موجب محدودیت بیشتری برای زنان نسبت به مردان جهت حضور بیشتر در عرصه فعالیت‌های اجتماعی به شمار می‌رود. در حال حاضر طبق نظرشنجی‌های به عمل آمده از زنان چک، مهم‌ترین مشکلات زنان در جامعه این کشور در افکار عمومی آنان، یکی گران بودن، کم بودن خدمات ویژه اعم از تفریحی و اجتماعی و ورزشی و غیره، عالی نبودن کیفیت امکانات تربیت کودکان، طولانی بودن ساعات کار زنان و مسأله عدم برابری آنان با مردان است. آمار شرکت زنان در ارتکاب جرایم اجتماعی نیز در حال افزایش است. دست کم ده درصد مجرمین، زن هستند که صدی نود جرم‌های ارتکابی آنان را کلاهبرداری، اختلاس و دزدی تشکیل می‌دهد است. البته زنان، مشکلات دیگری نیز در جامعه دارند که عدم رغبت زیاد به زندگی خانوادگی - به ویژه در نسل جدید - از آن جمله است. از مجموع جمعیت زنان این کشور، کمتر از نیمی از آنها، یعنی تنها ۲۳/۵۵۱/۰۲۳ نفر ازدواج کرده‌اند و ۱/۷۲۳۳۲۶ نفر زن مجرد می‌باشند که ۴/۳۲٪ کل جمعیت زنان چک را شامل می‌شود.

۳۳۸/۰۵۳ نفر طلاق گرفته‌اند که ۴/۶٪ جمعیت زنان محسوب می‌شوند و ۹۹۲/۱۴۲ نفر زن بیوه وجود دارد که ۱/۱۳٪ جمعیت زنان را تشکیل می‌دهند و رغبت زیادی برای ازدواج مجدد نیز از خود نشان نمی‌دهند.

سالانه ۷۲ هزار ازدواج در این کشور صورت می‌گیرد و ۲۹ طلاق ثبت می‌گردد که نرخ طلاق را در مقابل ازدواج‌های انجام شده به ۴۰٪ می‌رساند. مسأله عشق آزاد و بی‌بند و باری که با از بین رفتن قیودات کمونیستی و باز شدن کامل دروازه‌های کشور رونق زیادی یافته است به این امر کمک می‌کند. سیستم انتخاب همسر نیز پس از آشنایی و برقراری روابط با چندین مرد صورت می‌گیرد که همین مسأله، سن ازدواج را برای زنان به بالاتر از ۲۵ سال برده است. مسأله آزادی سقط جنین که قانون نیز لاقلاً تا هفته دوازدهم بارداری آنرا مجاز می‌داند به ثابت بودن جمعیت چک در سال‌های اخیر کمک کرده است. چنانکه میانگین نرخ زاد و ولد ۱/۸۹ درصد و میانگین نرخ سقط جنین و کورتاژ ۱/۷۷ درصد است که پایین بودن نرخ زاد و ولد و بالا بودن نرخ سقط جنین، مؤید آن است که جمعیت این کشور، در آینده رشد منفی خواهد داشت. اخیراً رسانه‌های این کشور به نقل از مرکز آمار چک اعلام داشتند که جمهوری چک، بالاترین نرخ سقط جنین و کمترین نرخ ولادت و نیز بالاترین نرخ طلاق را پیدا کرده است؛ در مقابل هر ده مورد ولادت ۱۲ مورد سقط جنین، و در کنار هر ازدواج، یک طلاق وجود دارد.

مرکز آمار این امر را، معلول نرخ بالای تورم - از ۱۹۸۹ تا اول ۱۹۳۳ میلادی ۲۷۲٪ بوده است - اعلام نموده است.

ن - کمبود سازمان‌های رفاهی زنان سالمند

در این کشور با وجود بالا بودن میانگین سن زنان نسبت به مردان (۷۶ در مقابل ۶۹ سال) هنوز تأسیسات و سازمان‌های رفاهی جهت سالمندان و به ویژه زنان سالخورده، به سبک و شیوه اروپای غربی توسعه نیافته است؛ در حالی که در نظام سابق کمونیستی، سالمندان تا پایان عمر تحت پوشش دولت قرار می‌گرفتند و از این نظر، هم اکنون سالمندان احساس ناامنی زایدالوصفی دارند.

در مجموع، علی‌رغم این که به لحاظ قانونی زن و مرد در جمهوری چک برابر و از حقوق یکسانی برخوردارند ولی عملاً چنین رویه‌ای رعایت نمی‌شود و زنان از مزایا و حقوق اجتماعی کمتری نسبت به مردان برخوردار هستند که نمونه‌های آن در پست‌های اداری و سیاسی کشور و نیز در میزان کمتر حقوق‌ها قابل ذکر است. گرچه تعدادی از این مسائل به واسطه طبیعت روحی و فیزیکی زنان طبیعی می‌نماید ولی برخی از دلایل آن، معلول دید و نگرش خاص فرهنگی اروپا و غرب است که زن را به عنوان ابزار و وسیله پیشبرد امور تجاری و کسب سود سرشار ارزیابی می‌کند و به آنان در مسیرها و کانال‌های خاصی امکان رشد و پیشرفت می‌دهد.